

STATEN VAN CURAÇAO

ZITTINGSJAAR 2025 - 2026 - 238

LANDSVERORDENING van de tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht¹ en het Wetboek van Strafvordering² (aanscherping bestrijding terrorisme en enige andere noodzakelijke aanpassingen)

No. 7 NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Met belangstelling heeft de regering kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van de leden van de verschillende fracties van de Staten inzake de ontwerp-Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering (aanscherping bestrijding terrorisme en enige andere noodzakelijke aanpassingen) van 10 februari 2026. De regering dankt de leden voor hun inbreng en spreekt de hoop uit dat deze ontwerp-landsverordening met beantwoording van de gestelde vragen op korte termijn kan worden geagendeerd voor openbare behandeling. De regering gaat hieronder in op de vragen en opmerkingen van de leden van de verschillende fracties, overwegend in dezelfde volgorde als de door de Staten gestelde vragen.

Terrorisme

De MAN-PIN-fractie vraagt om een nadere toelichting van het begrip terroristisch oogmerk met name in het licht van een eerdere zaak waarin twee jongeren uit Curaçao na het overlijden van de heer Wiels zijn vervolgd en veroordeeld wegen terrorisme. De fractie wijst in dit verband op recente internationale voorbeelden waarbij personen onder de noemer van "domestic terror" zijn bestempeld, met ingrijpende handhavingsmaatregelen tot gevolg. Ook verwijst de fractie naar een incident dat in een nieuwsprogramma werd getoond, waarbij politieoptreden tegen een vrouw in een boerka achteraf in verband werd gebracht met zogenoemd "huiselijk terrorisme". De fractie benadrukt dat het label "terrorisme" niet lichtvaardig mag worden gebruikt en dat dit geen legitimatie mag vormen voor buitensporig optreden van opsporingsinstanties. De fractie verzoekt de regering daarom om duidelijkheid

¹ P.B. 2011, no. 48.

² P.B. 1996, no. 164.

te verschaffen of dergelijke situaties ver onder de voorgestelde wet als terrorisme zouden worden aangemerkt en hoe de nieuwe, meer specifieke formulering in de praktijk zal uitwerken. De regering merkt het volgende op. Hier is sprake van een misverstand. In verband met de moord op de heer Wiels zijn er geen vervolgingen wegens terrorisme ingesteld. En termen als 'domestic terror' of 'huiselijk terrorisme' betreffen huiselijk geweld en hebben niets te maken met het 'terroristisch oogmerk' uit het Wetboek van Strafrecht. De regering verstrekt de Staten duidelijkheidshalve op deze plaats opnieuw de toelichting over het begrip 'terroristisch oogmerk'.

Cruciaal is de omschrijving van terroristisch oogmerk in het bestaande artikel 1:203 Sr, luidende: *'Onder terroristisch oogmerk wordt verstaan het oogmerk om de bevolking of een deel der bevolking van een land ernstige vrees aan te jagen, dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.'* Deze omschrijving is ingevoerd in het nieuwe Wetboek van Strafrecht (P.B. 2011, no. 48) en is grotendeels ontleend aan artikel 2, eerste lid, onderdeel b, van het Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme, dat medegelding heeft in Curaçao. Het is daarom, maar ook in verband met het concordantiebeginsel, niet wenselijk de omschrijving te wijzigen.

Het misdrijf moet daadwerkelijk het doel hebben een bevolking ernstige vrees aan te jagen etc. Aanslagen, brandstichtingen e.d. waarbij de dader zich van een dergelijk gevolg wel rekenschap heeft gegeven, maar dit doel niet heeft beoogd, bijvoorbeeld een reeks brandstichtingen door een pyromaan, zouden erbuiten vallen. Ook gewelddadige acties tegen personen met het doel hen een zodanige vrees aan te jagen dat zij afzien van hun beroepsuitoefening, bijvoorbeeld dat van het fokken van dieren voor hun huid, behoeven nog geen terroristisch misdrijf op te leveren. Er is dan geen sprake van het vrees aanjagen van de bevolking. Pas als het oogmerk bestaat door een dergelijk misdrijf de economische basisstructuren te ontwrichten zou er een terroristisch misdrijf zijn. Er is geen twijfel over dat strafbare feiten gepleegd door actiegroepen daar niet onder vallen.

Zekerheidsstelling

De fracties MAN-PIN, PAR en PNP geven aan hun bedenkingen te hebben tegen het toekennen van een dergelijke discretionaire bevoegdheid aan de minister. De fractie MAN-PIN verzoekt de minister dan ook om deze positie te heroverwegen en de betreffende bevoegdheid bij de rechter te laten, analoog aan de beslissingen over voorlopige hechtenis, schorsing en strafoplegging. De PAR-fractie vindt ook dat dergelijke beslissingen over zekerheidsstelling moeten worden genomen door professionals die daarvoor zijn opgeleid, in het bijzonder door een rechter of rechter-commissaris. De

PNP-fractie acht deze bepaling over de zekerheidsstelling zeer gevaarlijk. De fractie wijst erop dat binnen de Staten ervaring bestaat met strafzaken en dat uit die ervaring blijkt dat een dergelijke regeling risico's met zich meebrengt. Volgens de fractie vormt deze bepaling een bron van problemen. De fractie is van oordeel dat deze regeling niet alleen onwenselijk is, maar ook de minister zelf in een problematische positie kan brengen. De fractie stelt dat het beter is de minister hiervoor te behoeden, zodat deze niet in een situatie terechtkomt waarin de bevoegdheid tot problemen leidt. Al met al concluderen de fracties dat deze bevoegdheid niet bij de minister maar bij een deskundige en/of rechter dient te liggen. Tevens wordt verzocht om een rechtsvergelijkend beeld te geven over de andere (ei)landen binnen het Koninkrijk.

De regering merkt op dat bij de voorgestelde aanvulling van artikel 1:32 Wetboek van Strafrecht geen sprake is van onbeperkte macht of willekeur. De voorgestelde zekerheidsstelling - in de publieke discussie vaak aangeduid als "borgsom" - betreft uitsluitend de fase van voorwaardelijke invrijheidstelling ná een onherroepelijke veroordeling. Het gaat nadrukkelijk niet om het "kopen van vrijheid", maar om een extra waarborg om naleving van opgelegde voorwaarden te versterken.

Belangrijk daarbij is dat deze zekerheidsstelling geen vervanging vormt van bestaande voorwaarden, maar een aanvullende mogelijkheid is binnen het reeds bestaande pakket aan bijzondere voorwaarden waarover de minister beschikt bij het verlenen van voorwaardelijke invrijheidstelling. Bijzondere voorwaarden zijn bijvoorbeeld meldplicht, locatieverboden, behandeling, elektronisch toezicht, et cetera.

De bevoegdheid van de minister staat bovendien niet op zichzelf. Een besluit kan uitsluitend worden genomen op basis van een verplicht advies van het Centraal College voor de Reclassering, dat als onafhankelijk orgaan de belangen van de veroordeelde en de samenleving afweegt. De veroordeelde is vrij om een eventuele zekerheidsstelling te accepteren of te weigeren. In tegenstelling tot wat soms wordt gesuggereerd, is zekerheidsstelling geen nieuw instrument: bij schorsing van voorlopige hechtenis bestaat deze mogelijkheid al jaren onder rechterlijk toezicht. Met deze wetwijziging wordt dit instrument – zoals ook in Aruba en Sint Maarten – toegevoegd aan het stelsel van voorwaardelijke invrijheidstelling. De regering onderkent dat niet iedereen over gelijke financiële middelen beschikt. Daarom wordt in de praktijk rekening gehouden met de draagkracht van betrokkene, waarbij maatwerk centraal staat. Tot slot wordt benadrukt dat de wet ruimte biedt om nadere procedurele regels vast te stellen via een landsbesluit, houdende algemene maatregelen, eventueel met betrokkenheid van de Staten. De regering is bereid aanvullende waarborgen vast te stellen, indien daar in de praktijk behoefte naar blijkt. Het doel van de regeling blijft helder: het versterken van resocialisatie, het vergroten van naleving van voorwaarden en

het beschermen van de samenleving; niet het creëren van ongelijkheid of machtsconcentratie. Indien de leden van de Staten vasthouden aan het standpunt dat de bevoegdheid, die begrensd is door de verplichte adviesronde van het Centraal College voor de Reclassering, niet bij de Minister thuishoort, zou deze bevoegdheid eventueel bij nota van wijziging uit het ontwerp geschrapt kunnen worden.

Gevangeniswezen

De MAN-PIN-fractie heeft 2 opmerkingen ten aanzien van de herziening van de Landsverordening beginselen gevangeniswezen. Het wetgevingstraject moet volgens deze fractie anders worden ingericht. Indien consultatie nodig is met bijvoorbeeld ambtenaren, vakorganisaties of specifieke departementen, dan zou dit voorafgaand aan de parlementaire behandeling moeten plaatsvinden. Daarnaast wordt gevraagd waarom niet reeds op grond van artikel 80 van het Statuut aan de Staten worden gemeld dat onderdelen van het ontwerp naar verwachting niet zullen worden bekrachtigd?

De Minister van Justitie heeft de bekrachtiging van voornoemde landsverordening in behandeling. Er wordt onderzoek gedaan naar de uitvoerbaarheid van het initiatiefontwerp. De MAN-PIN-fractie is van oordeel dat consultatie vooraf had moeten plaatsvinden. De regering merkt op dat hier om een initiatiefontwerp gaat en in principe ambtenaren, of specifieke departementen niet ingezet worden bij initiatiefontwerpen. Het zou de kwaliteit van de wetgevingsproducten inderdaad goed doen, indien ambtenaren met vakkennis geraadpleegd kunnen worden. De vraag is hoe in de praktijk hieraan invulling te geven, mede gelet op het capaciteitstekort binnen het ambtenarenapparaat. Zaak is om met de betrokken actoren het gesprek aan te gaan en toe te werken naar realistische mogelijkheden. Ten aanzien van de 2^e opmerking dient te worden opgemerkt dat hoogstwaarschijnlijk artikel 80 van de Staatsregeling wordt bedoeld, waarin de regering en Staten elkaar in kennis moeten stellen van hun besluit omtrent enige ontwerp-landsverordening alsook de indiening en intrekking ervan. Onderzoek naar (al dan niet gedeeltelijke) uitvoerbaarheid vindt plaats. Als dat is afgerond, zal op de gebruikelijke manier de Staten worden geïnformeerd.

Implementering

De fracties PAR en PNP vragen naar de implementering van de onderhavige regels alsook uitvoeringscapaciteit. De ondergetekende heeft daarover geen zorgen nu de nieuwe regels verfijningen van de oude. Zie de Memorie van Toelichting onder Financiële paragraaf (p. 2-3): *'De wijzigingen die met deze ontwerp-landsverordening worden beoogd, zullen geen noemenswaardige consequenties hebben voor de werklast van politie, openbaar ministerie en rechtspraak. De regeling strekt tot aanscherping van strafrechtelijke aansprakelijkheid ter zake van handelingen die eerder reeds onder de strafwet vielen. Anders gezegd, de meeste van*

de gedragingen die thans expliciet in het Wetboek van Strafrecht worden opgenomen zijn reeds strafbaar. De verwachting is dat het werk van politie, openbaar ministerie en rechterlijke macht juist wordt vergemakkelijkt. Extra kosten zijn daarom niet te verwachten en extra mankracht en extra informatieverstrekking aan de samenleving zijn niet nodig. Er is geen aanzienlijke verhoging van de gevangenis capaciteit te verwachten door deze wijziging. SDKK geeft aan dat dit de gevangenis capaciteit niet zal wijzigen.

Zoals in de Memorie van Antwoord eerder is vermeld, is de praktische betekenis van artikel 1:6a Sr met betrekking tot de universele rechtsmacht dus gering. Deze wijziging zal daarmee geen noemenswaardige verandering brengen in de dagelijkse werkzaamheden en de rol die Curaçao inneemt als internationaal partner tegen de bestrijding van (internationale) drugshandel.

Strafverzwaring

De fracties MAN-PIN, PAR en PNP vragen naar de toegevoegde waarde van (algemene) strafverzwaring. Wordt er verondersteld dat strafverhoging daadwerkelijk zal lijden tot vermindering van wetsovertredingen/crimineel handelen? Wordt overwogen om jongeren vanaf 13 jaar strafrechtelijk te vervolgen zoals in Engeland. In hoeverre hebben strafverhoging ook een preventief doel?

Men houde in het oog dat het hier gaat om strafmaxima ('strafbedreigingen') en dat in de praktijk hoogst zelden de maximumstraf wordt opgelegd. In Curaçao – en de rest van het Koninkrijk – is sprake van een grote straftoemingsvrijheid van de rechter. De rechter beschikt over ruime marges om naar eer en geweten recht te kunnen doen aan de ernst van het delict en de omstandigheden waaronder dit is gepleegd alsmede aan de persoon van de dader en de achtergronden van waaruit deze tot het delict is gekomen. Naast de klassieke grondslag van de vergelding en het klassieke doel van de generale preventie spelen mee de speciale preventie en de reclassering of resocialisatie. De wettelijke strafmaxima worden verklaard door een combinatie van juridische, maatschappelijke en politieke factoren. De wetgever stemt maxima af op hoe ernstig een misdrijf wordt gevonden. Dit hangt samen met het proportionaliteitsbeginsel: straf moet in verhouding staan tot de ernst van het feit. Strafmaxima weerspiegelen welke doelen men belangrijk vindt: vergelding, afschrikking, beveiliging, resocialisatie. De heersende rechtscultuur en traditie spelen een grote rol. Strafhoogtes veranderen soms na maatschappelijke schokken (bijvoorbeeld zware geweldszaken) of politieke druk. Internationale normen en mensenrechtenverdragen kunnen ook invloed hebben. De hoop en verwachting is dat de voorgestelde strafverzwaringen een preventief effect zullen hebben, bij het ene delict meer dan bij het andere, maar zekerheid valt niet te bieden. Op dit moment wordt niet overwogen om ten aanzien van jongeren het Engelse voorbeeld te volgen.

De PNP-fractie vraagt specifiek hoe deze strafverzwaring zich verhoudt tussen de andere (ei)landen van het Koninkrijk. Opgemerkt wordt dat de strafdreiging, maximale gevangenisstraf, tussen de andere landen van het Koninkrijk niet overal gelijk is. In Nederland is per 1 juli 2025 een strafverzwaring in werking getreden van het Wetboek van Strafrecht in verband met de verhoging van het strafmaximum voor deelneming aan een terroristische organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van de meest ernstige terroristische misdrijven (aanscherping artikel 140a Wetboek van Strafrecht, Stb. 2025, 71) om het strafmaximum voor deelneming aan een terroristische organisatie van vijftien jaar naar 20 jaar.

Binnen het Koninkrijk bestaat niet de plicht om gelijke strafmaxima te hanteren. Wel is zo dat we zo veel als mogelijk concordante bepalingen hebben. Zie hiervoor het Statuut, artikel 39 waarin is bepaald dat het strafrecht in Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze is geregeld. De woorden "zoveel mogelijk" impliceren al dat je kan afwijken. Voor wat betreft de strafmaat voor het financieren van terrorisme kan worden gesteld dat dit in overeenstemming is met Sint Maarten. Artikel 2:408 Sr-SXM. Dit is ter voldoening aan internationale aanbevelingen. De rechter kan hiervan altijd afwijken.

Atrako op toerist

De fracties MAN-PIN, PAR en MFK stellen het nieuw voorgestelde artikel 2:289 Sr over het hoger strafmaximum voor diefstal van toeristen nogmaals aan de orde en verzoeken om uitbreiding van andere (kwetsbare) groepen mede ter voorkoming van rechtsongelijkheid. De Sint Maartense pendant is destijds voorgelegd aan het Constitutioneel Hof van Sint Maarten en is in de Memorie van Antwoord uitvoerig besproken.

De ondergetekende sluit zich voor Curaçao aan bij deze oordelen van het Constitutioneel Hof zoals uitvoerig is uitgelegd in de Memorie van Antwoord en wil hieraan blijven vasthouden. Met het opnemen van de voorgestelde strafverzwarringsgrond wordt beoogd het algemeen belang, namelijk het economisch welzijn van het Land, te dienen. Zeker voor landen/eilanden zoals Curaçao, waar het toerisme een zo dominante rol speelt in het genereren van inkomsten, dient het tegengaan van criminaliteit jegens toeristen door middel van de voorgestelde strafmaximumverhoging een objectieve en legitieme doelstelling, namelijk het bevorderen van het (economisch) welzijn van de ingezetenen.

Gelet op deze doelstelling (economisch welzijn) verschilt een toerist van een iemand op gevorderde leeftijd of andere kwetsbare personen.

Preventiebeleid, resocialisatie

De fracties MAN-PIN en PAR vragen aandacht voor preventie, sociale interventie en resocialisatie. Afgevraagd wordt of er onderzoek is gedaan naar de oorzaken van de toename van jongeren die wapens dragen.

Ten aanzien van resocialisatie voor (ex)gedetineerden wordt verwezen naar de uitgebreide motivering zoals genoemd in de Memorie van Antwoord. De regering blijft streven naar het verder verbeteren/optimaliseren van beleid en programma's om (ex)gedetineerden beter te kunnen begeleiden en laten terugkeren in de samenleving.

Preventie

Er is op dit moment geen afzonderlijk wetenschappelijk onderzoek verricht naar de specifieke oorzaken van de toename van jongeren die wapens dragen. Wel wordt actief ingezet op bewustwording en preventie onder jongeren. In het kader hiervan worden op scholen workshops en voorlichtingsactiviteiten georganiseerd, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan agressieregulatie, weerbaarheid, normbesef en de gevolgen van wapenbezit en geweld.

Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een Plan van Aanpak Jeugdcriminaliteit op Koninkrijksniveau, waarbij alle landen binnen het Koninkrijk zijn betrokken. De aanleiding hiervoor is dat de onderliggende oorzaken van jeugdcriminaliteit in de verschillende landen in grote mate vergelijkbaar zijn, waardoor een gezamenlijke en geïntegreerde aanpak wenselijk wordt geacht.

Deze gezamenlijke aanpak richt zich op zes pijlers:

- Preventieve interventies
- Halt-afdoeningen en lichte afdoeningen
- Levensloopbenadering (0–23 jaar)
- Registratie, monitoring en dataverzameling
- Kennisontwikkeling en opleidingen
- Governance en samenwerking

Dit traject is besproken tijdens het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) van januari 2026. De contourennota voor deze aanpak is door de landen geaccordeerd als basis voor verdere uitwerking.

Ten aanzien van de schoolomgeving bevindt het Schoolveiligheidsplan onder verantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport zich in de afrondende fase. In dit plan wordt expliciet aandacht besteed aan grensoverschrijdend gedrag, verbaal en fysiek geweld, alsmede vormen van criminaliteit binnen en rondom scholen. Hiermee wordt beoogd een integrale en structurele bijdrage te leveren aan een veilige leeromgeving.

Resocialisatie

Binnen het Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK) wordt een integraal resocialisatietraject gehanteerd, gericht op gedragsverandering en voorbereiding op terugkeer in de maatschappij. Dit traject omvat onder meer psychologische begeleiding, opleiding en werktraining, sociale vaardigheidstraining, geestelijke begeleiding en het faciliteren van contact met familie en het sociaal netwerk.

Voor personen veroordeeld voor terrorisme geldt in beginsel hetzelfde resocialisatietraject, waarbij extra nadruk wordt gelegd op intensieve psychologische begeleiding, ideologische heroriëntatie en risicomonitoring. Het traject wordt individueel afgestemd op het risicoprofiel en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene, binnen de geldende veiligheidskaders.

Uitleg artikel 1:54, zevende lid, WvSr

Door de PNP-fractie wordt aangegeven dat omzet en winst andere begrippen zijn. Hoe voorkom je dat een rechtspersoon niet meer aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen?

Bepalend is de netto jaaromzet, maar een benadering daarvan zal alleen maar nodig zijn in gevallen waarin de vraag rijst of de boete die het OM voornemens is te eisen of die de rechter wil opleggen, niet de grens van de 10% overschrijdt. Dit betekent dat 10% van de omzet het maximum betreft. Een dergelijk maximum wordt niet onredelijk geacht. Het is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de rechtspersoon dat voldaan kan blijven worden aan alle financiële verplichtingen. Het mag tegenovergesteld niet zo zijn dat strafrechtelijke handelingen onbestraft worden bij mogelijk gepaard gaand faillissement. Een uiteindelijk faillissement kan wel als extra verzwarende straf worden gezien/ervaren. Het OM heeft voldoende instrumentarium gekregen in het Wetboek van Strafrecht om een passende strafmaat te kunnen eisen. Het opleggen van de boete (of een andere straf) staat uiteindelijk onder toezicht van de rechter.

Willemstad,

04 MRT 2026

De Minister van Justitie,